

Yazdıkça Yazıyorum

Yaratıcı Yazma ve Minik Yazarların
Yaratıcı Yazma Metinleri

Editör: Doç. Dr. Gökçen GÖÇEN

4. Baskı

Editör: Doç. Dr. Gökçen GÖÇEN

YAZDIKÇA YAZIYORUM

Yaratıcı Yazma ve Öğretmenlerin Yaratıcı Yazma Metinleri

ISBN 978-605-241-644-0

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2022, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınev**idir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

1. Baskı: Nisan 2019, Ankara

4. Baskı: Mayıs 2022, Ankara

Yayın-Proje: Nisanur Uzunlu

Dizgi-Grafik Tasarım: Müge Çetin

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler - Ankara
(0312 341 36 67)

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Yazma becerisinin öğrencilere kazandırılması sürecinde yazma kurallarına ağırlık vermek, öğrencilerin yazı yazmayı bir başarı süreci olarak algılamalarına, yazma esnasında kaygılanmalarına ve yazamadıklarında ise yazma sürecinden sıkılmalarına neden olmaktadır. Oysa yazma becerisi, öğrenciler için yalnızca kurallar bütününe uygulayarak bir metin ortaya koymaktan daha fazlasını ifade etmelidir.

Yazma becerisi öğrenciler için öncelikle eğlenerek yapılan bir eylem olmalıdır. Öğrenciler yazarak mutlu olabilmeliler; iç dünyalarını yansıtabilmeliler; yaratıcılıklarını ortaya koyabilmelidirler. Öğrenciler yazma becerisine, duygu ve düşüncelerini ifade edebilmek için ihtiyaç duymalıdır. Yazma ihtiyacıyla eğlenerek yazdıklarında öğrenciler, farklı fikirlerini, hayal güçlerini, çok yönlü bakış açılarını keşfedebilmelidirler. Öğrenciler grup çalışmaları yaparak, iş birliği içinde olarak, oyun oynayarak, drama etkinliklerine katılarak yazdıklarında daha iyi ve daha mutlu yazabildiklerini deneyimlemelidirler. Öğrencilere bu olanakları sağlayacak yöntemlerden biri, yaratıcı yazmadır. Öğrencilerin yaratıcı yazma çalışmalarından yararlanabilmeleri için ise öncelikle öğretmenlerin bu konuda kendisini geliştirmiş olması gerekmektedir. Bu kitapla, öğretmenlerimize ve öğrencilerimize yaratıcı yazma çalışmaları hakkında bilgi vermek ve yaratıcı yazma çalışmalarının örneklerini sunmak amaçlanmıştır.

Kitapta ilk olarak yazma becerisi ve yaratıcı yazma becerisi üzerinde durulmuştur. Kitabın ikinci bölümünde yaratıcı yazma çalışmalarının nasıl uygulanabileceğine yönelik örnekler verilmiştir. Kitabın üçüncü ve son bölümünde ise sınıf öğretmenlerinin ve ilkökul öğrencilerinin yaratıcı yazma çalışmalarını uygulamasına yönelik olarak hazırlanmış bir TÜBİTAK projesi olan “Yazdıkça Yazıyorum” projesine yer verilmiş ve bu proje kapsamında sınıf öğretmenlerinin ürettikleri yaratıcı yazma metinlerinden örnekler sunulmuştur.

Kitabın sınıf öğretmenleri, Türkçe öğretmenleri, Türkçe Eğitimi ve Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencileri başta olmak üzere Türkçeye ilgi duyan, yazmayı seven ve sevdirmek isteyen herkese yararlı olmasını temenni ederim.

Kitabın ortaya çıkmasında desteğini esirgemeyen herkese ve emeği geçen yazarlarımıza teşekkürü bir borç bilirim.

Mart, 2019

Doç. Dr. Gökçen GÖÇEN

ORCID No: 0000-0001-7552-8406

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

BÖLÜMLER VE YAZARLARI

Editör: Doç. Dr. Gökçen GÖÇEN

1. BÖLÜM: Yazma ve Yaratıcı Yazma Becerisi

Doç. Dr. Gökçen GÖÇEN
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-7552-8406

2. BÖLÜM: Yaratıcı Yazma Çalışmaları I

Doç. Dr. Gökçen GÖÇEN
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-7552-8406

3. BÖLÜM: "Yazdıkça Yazıyorum" Projesi

Doç. Dr. Gökçen GÖÇEN
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
ORCID No: 0000-0001-7552-8406
Ufuk ÖZDEMİR
Milli Eğitim Bakanlığı, Sapanca İlkokulu
Abdulkadir TÜRKMETİN
Milli Eğitim Bakanlığı, Sapanca İlkokulu

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
Bölümler ve Yazarları.....	v
1. Bölüm: Yazma ve Yaratıcı Yazma Becerisi.....	1
Kaynakça.....	8
2. Bölüm: Yaratıcı Yazma Çalışmaları I.....	11
1. Düşündürücü Sorular Hakkında Yazmak.....	11
2. Farklı Konularda Yazmak.....	12
3. Müzik ve Fotoğraflar Eşliğinde Yazmak.....	14
4. Cümle Birleştirme.....	14
5. Karikatür Oluşturma.....	15
6. Öykü Tamamlama.....	15
7. 11'lik Şiir.....	16
8. Film Başlıyor.....	16
9. Sınıfın Maskotu.....	17
10. Otobiyografik Şiir Yazalım.....	17
11. Serbest Girişlerle Öykü Oluşturmak (Saç Örgüsü).....	18
12. Mecazi Tasvir.....	18
13. Keloğlan'a Yeni Maceralar.....	19
14. Gazete Haberlerini Eğlenceli Bir Haber Hâline Dönüştürme.....	19
15. Betimleme Yazıları.....	20
16. Ben Bir Süper Kahramanım.....	20
17. Grupla Beraber Öykü Yazmak.....	21
18. Çikolata Fabrikasına Oda Tasarlama.....	21
19. Grup İçinde Yaratıcı Yazma.....	22
20. Bir Ada Yaratıyorum.....	22
21. Adım Adım Yazma.....	23
22. Ayakkabılar ve Şapkalar.....	23
23. Kelime-Kavram Havuzundan Seçerek Şiir Yazma.....	24
24. Farklı Devam Etseydi Nasıl Olurdu?.....	25
25. Mektup Formları.....	25
26. Kayıp İnsan.....	26
27. Pencereden Gördüklerim.....	27

28. Pencere Problemi: Şiir Yazma.....	28
29. Kim, Nerede, Ne Yapmış?.....	29
30. Rehberli Portreler.....	30
31. Zincir.....	31
32. Düşünce Kümeleri.....	32
33. Özgün Karakterler.....	32
34. Özel Mülkiyet Tekniği (Yaratıcı Drama).....	33
Kaynakça.....	37
3. Bölüm: "Yazdıka Yazıyorum" Projesi	39
1. Proje Ekibi.....	39
2. Projenin Amaçları.....	40
3. Proje Katılımcılarının Belirlenmesi	44
4. Proje Katılımcıları.....	44
5. Ölçme ve Değerlendirme	45
6. Proje Kapsamında Uygulanan Yaratıcı Yazma Etkinlikleri ve Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Yazma Metinleri	47
6.1. Adım Adım Yazma.....	49
Uygulama Örnekleri.....	50
Dost.....	50
Mayıs.....	52
Beklenmeyen Ayrılık.....	52
Hastalık.....	53
Gülserin Gönül Anısına.....	55
6.2. Bir Ada Yaratıyorum.....	58
Uygulama Örnekleri.....	59
Günlük 1.....	59
Günlük 2.....	60
Günlük 3.....	61
Günlük 4.....	62
Günlük 5.....	63
6.3. Ayakkabılar ve Şapkalar.....	64
Uygulama Örnekleri.....	65
Abla Kardeş Arasında.....	65
Kapı Süsü.....	66
Yağmurun Resmi.....	67

6.4. Kelime-Kavram Havuzundan Seçerek Şiir Yazma	69
Uygulama Örnekleri	70
Yâr	70
Annem	70
Sen	71
Beddua	71
Ayrılık	72
Sorular	72
Sevdiğime	72
6.5. Farklı Devam Etseydi Nasıl Olurdu?	73
Uygulama Örnekleri	74
Kurt ve Yavruları	74
Kırmızı Başlıklı Kız	75
Vejetaryen Kurt	76
Kırmızı Başlıklı Kız	77
6.6. Mektup Formları	79
Uygulama Örnekleri	80
Mektup 1	80
Mektup 2	81
Mektup 3	82
Mektup 4	83
Mektup 5	84
6.7. Kayıp İnsan	86
Uygulama Örnekleri	88
Kayıp İlanı 1	88
Kayıp İlanı 2	89
Kayıp İlanı 3	90
6.8. Pencereyden Gördüklerim	91
Uygulama Örnekleri	92
Mabedime Gelen Konuk	92
Pencereyden Gördüklerim	93
İki Çift Parlak Umut	94
Kulübede Bir Gün	94
Pencereyden Gördüklerim	97
6.9. Pencere Problemi: Şiir Yazma	98
Uygulama Örnekleri	100
Pencereyden	100

Özlem	101
Yalovam	102
6.10. Kim, Nerede, Ne Yapmış?.....	103
Uygulama Örnekleri	104
Kader	104
Baharda Savaş	105
Düş	106
6.11. Rehberli Portreler.....	107
Uygulama Örnekleri	109
Beyaz Özlem	109
Sevgi.....	110
Gönüldeki Sevgili	110
Mutluluğum	111
6.12. Zincir	112
Uygulama Örnekleri	113
Çamurlu Çoraplar	113
Cemre Öğretmen ve Topuklu Ayakkabılar	115
Hilmi Kaptan	116
Yeni Top.....	117
6.13. Düşünce Kümeleri	119
6.14. Özgün Karakterler	120
Uygulama Örnekleri	121
Maceralı Sular	121
Bekl(emek).....	123
Renkli Kalemler.....	124
6.15. Özel Mülkiyet Tekniği (Yaratıcı Drama).....	125
Uygulama Örnekleri	126
Kırık Cam.....	126
Mavi Çerçeve	127
Anna'nın Hikâyesi.....	129
7. "Yazdıkça Yazıyorum" Projesi Katılımcıların Özgeçmişleri.....	137
Kaynakça.....	153
Ekler	154
Ek 1. Katılımcı Belirleme Formu	154
Ek 2. Katılımcı Listesi	155

1. BÖLÜM

YAZMA VE YARATICI YAZMA BECERİSİ

Doç. Dr. Gökçen GÖÇEN
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Yazma becerisi okuma, dinleme, konuşma becerileriyle birlikte dört temel dil becerisini oluşturmaktadır. Günümüzde, gelişen teknolojinin de etkisiyle yazma becerisi daha az kullanılır olduğundan, yazma becerisi, üzerinde önemle durulması gereken becerilerden biri olmuştur.

Yazma, insan zihnindeki duyguların, düşüncelerin, hayallerin, isteklerin, olayların, tecrübelerin yeniden kurgulanarak, belirli kurallara uygun bir şekilde ve bir plan dâlinde, çeşitli yazılı sembollerle güzel ve etkili bir şekilde kâğıda aktarılmasıdır, anlatılmasıdır (Ağca, 1999; Arı, 2010; Calp, 2013; Güneş, 2013; Karakuş, 2005; Kurudayıoğlu ve Karadağ, 2010; Melanlıoğlu ve Atalay, 2016; Tekşan, 2013). Bu aktarım, birçok cümlenin dilbilgisi kurallarına uygun bir şekilde art arda sıralanmasıyla, bir araya getirilmesiyle oluşan uzun bir süreçtir (Ungan, 2007: 462). Yazma becerisi bir süreç olarak değerlendirildiğinde, yazma süreci anlatılmak istenenin kalemin ucuna geldiği gibi anlatılması değil; geniş ve zengin bir arka plana sahip uğraştırıcı ama aynı zamanda da zevkli bir süreçtir (Temizkan ve Yalçınkaya, 2013).

Yazma, bir anlatma sürecidir. Bu yanılla konuşma becerisine benzemektedir. Sever'in (2004: 24) belirttiği gibi yazmada bir defaya mahsus olan anlatma imkânı, yazmayı konuşma becerisinden ayırmaktadır.

Yazma becerisi bilginin transfer edilmesinde, farklı bilgilerle bağlantı kurulmasında önemli becerilerden biridir. Bu özelliğiyle yazma becerisi, anlatılmak istenenin başkalarına, yarınlara ulaştırılmasına da imkân vermektedir ve böylece kalıcılığın sağlanmasında araç olarak kullanılan bir beceri olmaktadır (Aktaş ve Gündüz, 2004; Ungan, 2007).

Anlatma becerilerinden olan yazma becerisi, dil bilim uzmanlarının ve eğitimcilerin belirttiği gibi dört temel dil becerisi içerisinde en zor ve en son gelişen dil becerisidir (Demir, 2011; Karatay, 2011; Temizkan ve Yalçınkaya, 2013; Şahin, 2016). Bu sebeple okullarda yazma becerisinin eğitime özellikle ve özenle önem

vermek gerekmektedir. Göçer (2010: 183), yazma eğitimi sürecinde, iki önemli basamaktan söz etmektedir. Bunlardan biri öğrencinin yeterli bilgi ve deneyimle olgunlaştırıldığı hazırlık dönemi, ikincisi de öğrencilerin etkili ve yaratıcı yazma çalışmaları yapabileceği dönemdir. Okullarda yapılan yazma çalışmalarında bu basamaklara dikkat etmek gerekmektedir. Öğrencinin aldığı yazma eğitiminin etkili olması, öğrencinin yaşam boyu yazma becerisini etkili bir şekilde kullanabilmesi adına önemlidir. Koçyiğit ve Sefer'in (2005) belirttiği gibi yazma becerisinin gelişimi, öğrencilerin hayat boyu kullanacakları düşünme, algılama, yorumlama, sentezleme gibi üst düzey zihinsel becerilerinin gelişimine de katkı sağlamaktadır.

Öğrencilerin yazma becerisinin gelişmiş olması, öğrencinin diğer derslerde başarılı olmasının da temelini oluşturmaktadır (Temizkan ve Sallabaş, 2009: 158). Bu sebeple, öğrencilerin akademik başarıları için de okullarda yazma eğitimi dersinin doğru ve etkili bir şekilde verilmiş olması önemlidir.

Okullarda yazma eğitimine ne kadar zaman ayrıldığı ve yazma çalışmalarının nasıl gerçekleştirilmiş olduğu öğrencilerin yazmayı sevmeleri ve yazma becerilerini geliştirme isteği duymaları açısından önemlidir. Göçer'in (2014: 517) belirttiği gibi bireylerin herhangi bir işte becerilerini en iyi şekilde kullanabilmeleri ve sergileyebilmeleri için bireyin o işe bakış açısının ve yaklaşımın doğrudan etkisi vardır. Bir başka deyişle, yazma eğitiminin hangi sıklıkla ve nasıl gerçekleştirildiği öğrencilerin tutumunu etkilemektedir. Öğrencilerin yazma eğitimi aldıkları süreçte katıldıkları yazma uygulamaları ve kazandıkları yazma becerisi kendilerini olumlu ya da olumsuz etkilemekte; öğrencilerin yazma becerisine yönelik olumlu ya da olumsuz bir tutum geliştirmesine neden olmaktadır (Maltepe, 2006; Yıldız ve Kaman, 2016).

Yazma, öğrencilerin güçlük yaşadığı, yazmaktan sıkıldığı, yazmaya karşı isteksiz olduğu ve genellikle de öğrenciler tarafından seilmeyen bir etkinliktir (Akkaya, 2011; Bayat, 2014; Kurudayıoğlu ve Karadağ, 2010). “Yazma becerisinin genel olarak ‘zor’ bir beceri olarak algılanmasında öğretim sürecinde öğretmenler tarafından yazmaya verilen önem ve yazma becerisinin öğretim sürecine bir etkinlik olarak nasıl dâhil edildiği etkilidir.” (Göçen, 2018b: 741).

Geleneksel bir anlayışla yazma çalışmaları, okullarda ürün odaklı bir yaklaşımla uygulanan çalışmalardır. Okullarda ne yazıldığından daha çok nasıl yazıldığına ve dil bilgisi kurallarının ne kadarının uygulandığına önem verilir. Buna göre içerik değil, biçim önemsendir.

Geleneksel yazma çalışmalarında, sınırları çizilmiş bir konuda öğrencilerin duygu ve düşüncelerini önceden belirlenmiş bir sıraya uygun şekilde, yazılı anlatım kurallarına sıkı sıkıya bağlı kalarak anlatmaları istenir (Koçyiğit ve Sefer, 2005; Oral, 2014). Çalışmalar, öğretmenin verdiği herhangi bir kavrama ya da özdeyişe

yönelik, sınırlı bir sürede öğrencilerin metin üretmelerini bekleyerek gerçekleştirilir. Öğretmen, öğrencinin metnini değerlendirse de genellikle öğrencilere dönüt vermez (Akkaya, 2011: 312).

Geleneksel bir anlayışla, giriş-gelişme-sonuç bölümlerini çalışmaların vazgeçilmezi kabul etmek ve gelenekselleşmiş anlatım kalıplarına uyma zorunluluğu oluşturmak, yazma çalışmalarının henüz başında öğrencilerin anlatımlarını, yaratıcılıklarını sınırlamak demektir (Gündüz ve Şimşek, 2011; Maltepe, 2006; Zorbaz, 2010). Ülkemizde de yazma dersleri genellikle geleneksel bir anlayışla, bilgilendiri-öğretici yazma ağırlıklı olarak gerçekleştirilmektedir (Korkmaz, 2015: 47-48).

Yazmada katı kurallar belirleyerek; yazının okunaklı ve düzgün olmasına, kâğıdın görüntüsüne, temiz olmasına, yazım ve dilbilgisi kurallarına odaklanarak; birbirine benzeyen öğüt verici yazılar yazdırarak; kalıp ifadeleri açıklatarak yazmayı sevdirmek, öğrencileri yazmaya karşı heveslendirmek mümkün değildir (Oral, 2014; Susar Kırmızı, 2015; Tonyalı, 2010). Geleneksel bir yaklaşımla yapılan çalışmalar, öğrencilerin yazma çalışmalarından kaçmasına neden olmaktadır (Susar Kırmızı, 2009). Oysaki “Yazmanın öğrenciler tarafından olumlu algılanması, sevilmesi önemlidir. Bu önemle, günümüzde, yazma sürecine öğrencileri en iyi hazırlayan, öğrencilerin duygu, düşünce ve hayallerini en rahat ve doğru olarak yansıtılabildikleri, yazarken eğlendikleri yazma çalışmalarının uygulanması gündemdedir.” (Okur ve Göçen, 2019: 250).

Yazma çalışmaları, “dar bir alana sıkıştırılmayacak kadar kapsamlı hatta kendi başına yaratıcılığı geliştirici özel bir çalışma alanıdır.” (Susar Kırmızı, 2008: 258). Öğrencilere, öğrencilerin yaratıcılığını geliştirebilecekleri konular vermek; onları düşünmeye sevk edecek, hayal dünyalarını ve yaratıcılıklarını kışkırtacak uygulamalar yaptırmak öğrencilerin yazma becerilerinin, yazmaya karşı tutumlarının geliştirilmesi için önemlidir (Aktaş ve Gündüz, 2004; Zorbaz, 2010).

Öğrencilerin yazmaya karşı olumsuz tutumlarını ortadan kaldırmak, yazmayı keyif alarak yapacakları bir uğraş olarak görmelerini sağlamak ve öğrencilere yazma alışkanlığı kazandırmak için öğrencilerin yazmaya karşı isteklendirilmesi gerekmektedir (Kurudayıoğlu ve Karadağ, 2010; Susar Kırmızı, 2008). Tüm bunlar, kuralsızlık anlamına gelmemektedir. Yazma becerisinin geliştirilmesi için yazım kuralları elbette gözden çıkarılmamalı ancak kurallar öğretilirken öğrencilerin dikkatini dağıtmadan öğretilebilecek bir denge kurulmalıdır (Oral, 2014; Susar Kırmızı, 2015).

Öğrencilerin yazmayı sevmeleri, olumlu tutum geliştirmeleri, kendi gelişimlerini değerlendirebilmeleri, yazma becerilerini geliştirebilmeleri için okullarda ürün odaklı yaklaşım yerine, süreç odaklı yaklaşımın benimsenmesi gerekmektedir. Temizkan'ın (2010: 632) belirttiği gibi süreç odaklı yaklaşımda,